Ner 157. **ROK 1836.** **WTOREK 12 LIPCA.**

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych. w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 10. miesięczne złp. 4.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Małgorzaty P. M.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE:
Jutro Radomiła.

Gazeta Krakowska.

Obserwacye Meteorologiczne.

Dzień godzina	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
7	27" 2''' 457	† 11°, 2	3, 87	Zachodni mocny	Pochmurno	Całą noc Deszcz
11 12	4, 309	† 14, 3	3, 71	Wicher ,,	Chmury	
3	4, 445	† 15, 8	4, 83	mocny ,,	,,	
9	4, 791	† 13, 4	3, 91	,, średni	Pogoda z Chmurami	

Część Urzędowa.

Komornik sądowy uwiadomia publiczność, iż dnia 15 lipca 1836 r. o godzinie 10 rannéj na Kazimierzu żydowskim pod L. 122 i 125/6 odbędzie się wydzierżawienie na lat trzy przez licytacyą dochodów z tychże domów Nro. 122 i 125/6. Chęć licytowania mający złożą *vadium* złp. 510, warunki zaś przed licytacyą ogłoszone zostaną.

Kraków dnia 4 lipca 1836 r.

Józef *Słodkowski.*

— *Kraków.* —

Zagrożony śmiercią z konieczności wyjęcia instrumentami zepsutego oka mojego; składam publicznie podziękowanie W. Ludwikowi Bierkowskiemu professorowi i dyrektorowi kliniki chirurgicznéj w tutejszym mieście, a to za szczęśliwie własnemi jego rękami wykonaną operacyą.

Szanowny mężu! nie będę powtarzał obszerniéj głosu opinii powszechnéj, gdyż wiadome są wszystkim nie tylko w kraju, lecz i za granicą wysokie zdolności twoje, i dokładna znajomość w téj sztuce, któréj się z jak największą oddajesz pilnością. Nie jestem w stanie wynadgrodzić twojego starannego dzieła, którym przedłużyłeś mi życie i przywróciłeś zdrowie; lecz w hołdzie nagrody, szacunku i uwielbienia godnego ciebie, racz przyjąć ode mnie głos wdzięczności prawdziwéj, któréj nigdy dla niego pamięć moja nie zgubi.

Józef *Łodziński*

— *Królestwo Polskie.* —

PRAWO MAŁŻEŃSKIE.

(Ciąg dalszy).

Oddział trzeci. — *O skutkach wykroczeń przeciw niniejszemu prawu.* — Art. 223. Strony zawierające małżeństwo z obrazą przepisów prawa niniejszego, wzbraniających zawarcia związku małżeńskiego dla zachodzących przeszkód, podpadną karze pieniężnéj od 40 do 1800 złp. jeżeli ich wykroczenie nie pociąga za sobą kar kodexem karnym postanowionych. Podobnéj karze ulegną strony, ilekroć zawrą małżeństwo nie dopełniwszy warunków, których zachowanie, pod zagrożeniem kary pieniężnéj, ustawą niniéjszą jest nakazane. Art. 224. Ulegną również téj karze pieniężnéj, rodzice i opiekunowie,

pozwalający na nieprawne nieletniego związki. Art. 225. Obowiązkiem jest szczególnym prokuratorów królewskich przy trybunałach cywilnych pierwszéj instancyi, poszukiwać wykroczeń przeciwko ustawie niniejszéj. Trybunały cywilne pierwszéj instancyi będą właściwemi do wyrzeczenia, przeciwko stronom wykraczającym, ich rodzicom i opiekunom, na wniosek prokuratora, kar pieniężnych artykułami poprzedniemi oznaczonych. Art. 226. Jeżeli, bądź z instrukcyi sprawy małżeńskiéj, bądz innym sposobem, okaże się, że zaszło przestępstwo kodexem karnym przewidziane, prokurator królewski pociągnie obwinionych przed sąd karny właściwy.

Oddział czwarty. — *O skutkach wynikających z unieważnienia, lub rozwiązania małżeństwa, tudzież z rozłączenia co do stołu i łoża.* — *1. O skutkach wynikających z unieważnienia i rozwiązania małżeństwa.* — Art. 227. Skoro małżeństwo uznaném będzie przez wyrok za nieważne, albo zostanie rozwiązaném, prawa i obowiązki małżonków, opisane w rozdziale VII, zupełnie ustaną. — 2. *O skutkach z rozłączenia co do stołu i łoża.* Art. 228. Rozłączenie co do stołu i łoża na czas nieograniczony, pociąga za sobą wszelkie skutki rozwiązania małżeństwa, wyjąwszy, że utrzymany jest węzeł małżeński, kóry stanowi przeszkodę do nowego małżeństwa. Art. 229. Jeżeli rozłączenie co do stołu i łoża na czas nieograniczony, zostanie następnie zniesioném, małżeństwo, co do wszelkich swych skutków cywilnych, uważa się jako nanowo zawarte w dniu, w którym wyrok przywracający małżeńskie pożycie został wydanym przez sąd duchowny właściwy. Art. 230. Rozłączenie co do stołu i łoża na czas nieograniczony, nie znosi skutków cywilnych małżeństwa. W razie sporu między małżonkami, sąd cywilny właściwy, urządzi wzajemne ich obowiązki, podług przepisów wymienionych w oddziale II niniejszego rozdziału.

Rozdział IX. — *O dowodach małżeństwa.* Art. 231. Dowodem zawartego małżeństwa będzie akt, sporządzony po dopełnieniu religijnego obrzędu w myśl art. 58. Art. 232. Gdyby księgi utrzymywane nie były, zaginęły, albo zniszczonemi zostały, lub gdyby akt w nich spisany, wydarty, lub zniszczony został, małżeństwo zawarte udowodnionym być może przez dokumenta, lub przez świadków, dopuszczonym być może wtedy także, jeżeli akt spisanym nigdy nie był, a znajdują się ślady zawartego małżeństwa, bądź w księgach stanu cywilnego, bądź w księgach kościelnych. Art. 233. W przypadku sporu prawnego, samo posiadanie stanu małżonków odwołujących się do tego stanu nawzajem, nie uwalnia ich od udowodnienia, iż małżeństwo zawartém zostało. Art. 234. Gdy prawny obchód małżeństwa udowodnionym będzie w drodze procesu karnego, złożenie wyroku do księgi małżeństw, i spisanie o tém protokułu w tejże księdze, zapewni małżeństwu, od dnia obchodu jego, wszystkie skutki cywilne. Art. 235. Jeżeli małżonkowie, albo jeden z nich, przed rozpoczęciem sprawy karnéj umarł, sprawa karna wytoczona być może przez wszystkich, którzy mają interes, aby zawarcie małżeństwa udowodnioném było. Art. 236. Jeżeli przestępni, przed rozpoczęciem sprawy karnéj, lub w ciągu jéj umarli, sprawa może być wytoczoną w drodze cywilnéj. Art. 237. Wyrok właściwego sądu, uznający nieważność małżeństwa, rozwód, lub rozłączenie co do stołu i łoża, skoro się stanie prawomocnym, będzie natychmiast przez prokuratora królewskiego przesłanym do akt stanu cywilnego, celem uczynienia wzmianki, na brzegu aktu małżeństwa, o nastąpionym powyższym wyroku. Sedziowie duchowni, rozpoznawający sprawy małżeńskie, komunikować będą tym końcem wyroki, ostatecznie przez nich wydane, proknratorom kólewskim przy trybunale, Art. 238. Przepis powyższy ściąga się i do przypadku, w którym rozłączenie co do stołu i łoża wyrokiem zostało zniesione.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

— *Z Londynu 29 Czerwca.* —

Król W. Brytanii mocno ucieszył się wiadomością o wyroku uniewinniającym lorda

Melbournę od zarzutów czynionych mu przez pana Norton.

Posłowie francuzki i turecki mieli kilka konferencyi z lordem Palmerston w wiadoméj sprawie pana Churchill.

O'Connell ogłosił do narodu angielskiego drugi list, w którym donosi, że nie mogąc, dłużéj znosić niesprawiedliwości wyrządzanych katolikom irlandzkim, odtąd nie będzie opłacał 50 funtów szterlingów jako dziesięcinę duchowieństwu protestanckiemu, które nie stanowi ani 1/10 części ludności, a bierze połowę dochodów wyznania katolickiego.

Rząd angielski wyseła znowu posiłki dla legii angielskiéj w Hiszpanii.

Wojenne okręty »Gunnet« i »Rucer« upolowały dwa okręty mające do 600 niewolników murzynów na pokładzie.

Gazety amerykańskie z dnia 1 czerwca zawierają szczegóły opisujące klęskę jenerała Santanny. Dowiadujemy się z tąd że z 7000 korpusu mexykanów wkraczających do Texas ledwie 2500 zdołało ratować się ucieczką. Z rozkazów jenerała Santany wydanych z głównéj kwatery Texyanów do wojska mexykańskiego wnosić można, że wojna o niepodległość Texyanów zakończyła się uznaniem takowéj przez rząd mexykański, którą Zjednoczone Stany Ameryki północnéj zaręczyć miały. G. P. S.

— *Z Paryża* 24 *Czerwca.* —

Mówią, że w Algierze będzie utworzony znaczy korpus posiłkowy z samych krajowców tak w jeździe jak w piechocie, na wzór wojska w Indyach angielskich.

Jak tylko przybędzie tu pełnomocnik Zjednoczonych Stanów Ameryki północnéj, będzie ze strony Francyi posłany do Nowego-Jorku p. Serrurier, który dawniéj też same sprawował obowiązki.

Z powodu przyjętego przez izbę deputowanych wniosku o zniesieniu domów gier hazardownych, powiada jeden z dzienników: »Nie mogła izba deputowanych piękniéj uwieńczyć prac swoich, jak zamknięciem domów gry, które z dniem 1 stycznia 1838 roku, ustać mają w zupełności. Już od dawna domagała się opozycya tego ulepszenia, a w szczególności p. Benjamin Constant, któremu razu pewnego zarzucił jeden z deputowanych środka, że sam odwiedza Fraskati. Właśnie też dlatego, odrzekł zręczny mówca, znam niebezpieczeństwa gry. Przez zniesienie domów tego rodzaju, traci rząd kilka milionów, ale zyskuje na tém moralność i unika się wiele złego. Nie było chwili w któréjby młodzież nie rujnowała się do szczętu, żeby domownicy i subiekci handlowi nie znajdowali pokusy do sprzeniewierzenia się swym panom i pryncypałom, żeby nakoniec w pośrodku Paryża, w samym nawet Palais royal, nie odejmowały sobie życia nieszczęśliwe ofiary. Chociażby z resztą tém postąpieniem nie ukróciło się w zupełności żądzy gry, i takowa znajdowała jeszcze tu i owdzie podżegające ją żywioły, z przyczyny że tak zwane *tables d'hote* w domach prywatnych, utrzymują gry hazardowne; zawsze przecież unika się publicznego zgorszenia. Twierdzenie, że po zniesieniu domów gier, mniéj cudzoziemców będzie do Paryża przybywać, zdaje się być bezzasadne, ponieważ przemysł i kunszta stolicy francuzkiéj, przystępność dworu i wyższych towarzystw więcéj bez wątpienia zwabiają cudzoziemców, aniżeli niewczesna jakaś rachuba na wygraną.« G. C. W.

— *Z Strazburga* 21 *Czerwca.* —

Wynalazca sztuki drukarskiéj Gutenberg, i tutaj jako w swem mieście rodzinném, będzie mieć postawiony pomnik. Rzeźbiarz Dawid wygotuje model, któren postanowił podarować miastu. Wydatek na bronz będzie ze składek zaspokojony; za wykonanie nie żąda nic artysta. G. C. W.

— *Z Madrytu* 20 *Czerwca.* —

Odebrano tu wiadomość, że pan Agniare Solarte nie przyjął ministerstwa finansów.

Żona karlistowskiego jenerała Torres, który jak wiadomo rozstrzelony został, bawiła właśnie w Madrycie, pod chwilę, gdy nadeszła wiadomość o jego do niewoli pojmaniu; udała się ona do jenerała Kordowy, który

z strony swojéj upraszał natychmiat królowę rejentkę o ułaskawienie i takowe uzyskał, ale nim doszło na miejsce, już upłynęło sześć godzin jak Torres był rozstrzelany. G. C. W.

— *Bruxella* 27 *Czerwca.* —

Na posiedzeniu izby wyższéj podano tu bardzo ważny wniosek do prawa stanowiącego kary na pojedynkujących się. G. P. S.

— *Ateny* 28 *Czerwca.* —

Bandy rozbójników i powstańców znikły zupełnie. Rząd zajmuje się teraz ukończeniem wywłaszczenia i odszkodowania turków dawniéj zamieszkałych w territorium greckiém. Dziennik *Sotir* donosi, że po powrocie król Otto przywdzieje ubiór grecki. G.P.S.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 10 *do dnia* 11 *Lipca.*

Sochalska Franciszka, Zdanowska Marya, Przymuszyński Karol, Mieszkowski Wojciech, Niemojewski Adolf, szambel. Cywiński Kazimierz, Raczyńska Jezefa, Bolen Marya, jenerałowa Arkuszewska Elżbieta, Arbaszewski Franciszek, Cieliński Alexander, Rost Anto., Chodylska Julia, Zakrzyński Felix, Wolicki Jan, z Polski; Bobrowski Kanty hr., Brandys Wojciech, Reussman Adolf, Engel Jeremiasz, z Galicyi; Kopisech Bogumiły, Reske, Berger Adolf, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Lebowski Michał, Bontani Tomasz, Rechlewska Katarzyna, do Polski; Małachowska Anna hr., do Galicyi; Terlecki Jan, Gorke Fryderyk, do Pruss.

Doniesienia.

PLANTACYA NASIENNA PRAWDZIWIE BIAŁEGO CUKROWEGO BURAKA

według Jacquina, beta cicla altissima, według Schkuhra, beta vulgaris altissima, także bètterave blanche de Silesie zwanego.

Gdy fabrykantom i uprawiającym buraki cukrowe wiele na tem zależeć może, aby może prawdziwe cukrowe buraki w zupełności w ziemi rosnące z czystą białą korzenia łupienką i białém rodzeniem widzieli, które po przezimowaniu z miesiąca kwietnia wysadziłem dla zebrania tego lata nasienia, i aby przekonali się o prawdziwym stanie korzenia łodygi, ogonka liściowego, liści łodygowych, kwiatu i t. d. mam honor niniejszém zawiadomić, że moja nasienna plantacya znajduje się w Kochern w cyrkule Oławskim o 3½ mili od Wrocławia a ½ od Strehlau niedaleko gościeńca od Wrocławia do Strehlau prowadzącego w powiecie Wrocławskim; iż wysadzonych jest na niej 90 tysięcy nasień i p. Gautier inspektor tejże jak równie i dozorca Halludscheck są upoważnieni przezemnie do pokazania każdemu ciekawemu mojéj plantacyi celem przekonania się o rzetelności spodziewanego nasienia i udzielenia o sposobie uprawy jego stosownéj wiadomości.

Buraki rosnące zupełnie w ziemi przeznaczone na rok przyszły na nasienniki są równie w Kochern wystawione na widok i mocno się cieszyć będę, jeśli wielu znawcow moją plantacyą odwiedzić i sprawdzić raczą.

W Kochern nieprzyjmują się obstalunki na prawdziwe burakowe nasiona, ale takowe mają być czynione w moim handlowym domu w Wrocławiu (w Szląžku) pod adresą méj firmy, zkąd razem wzięte i przesłane być mogą.

Gdy zaś zebrane u mnie nasienie buraku cukrowego ma ciągle znaczny pokup i już na zbiór tegoroczny znakomite obstalunki poczynione zostały, zlecenia zaś w każdym czasie przyjmowane a odsyłki w porządku zrobionych obstalunków uskuteczniane będą, przeto winić mię nie należy, jeżeli zapóźne obstalunki dla braku świéżo zebranego nasienia albo wcale wykonywane albo tylko gdzieindziéj zakupionym nasieniem zastępowane być będą mogły, dla tego więc upraszam o wczesne zlecenia.

Wrocław (w Szląžku w miesiącu czerwcu 1836 r.

Fryderyk Gustaw Pohl
Schmiedebrücke Nro. 12.

Pan Mekold professor naturalnéj megii, będzie miał zaszczyt okazać jutro t. j. we Środę i w następny Poniedziałek na sali pana Knotza *konika amerykańskiego*, który dla swéj nadzwyczajnéj zmyślności, małego i kształtnego wzrostu godny jest widzenia.